

VERSLAG VAN HET MONDELING OVERLEG
OMTRENT DE AMENDEMENTEN

Nr. 26

In verband met het grote aantal ingediende amendementen hebben zowel de Commissie van Voorbereiding als de bij dit ontwerp betrokken Ministers het wenselijk geoordeeld, deze amendementen in een mondeling overleg te bespreken, alvorens de artikelen van het wetsontwerp met de daarop voorgestelde wijzigingen in de openbare behandeling aan de orde zouden komen.

Dit overleg, waartoe ook de voorstellers van amendementen, die geen lid der commissie zijn, waren uitgenodigd en waarbij de Minister van Justitie zich deed vergezellen van de heer mr. L. de Vries en de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening werd bijgestaan door de heren mr. G. van Setten en mr. J. E. van Leeuwen, vond plaats op 28 juni 1957.

De commissie heeft de eer omtrent de resultaten van de bespreking het volgende mede te delen.

Artikel 1. Amendement van mejuffrouw Zeelenberg (nr. 22, I) tot invoeging van een nieuw lid 6.

Het amendement, dat de bedoeling heeft uitdrukkelijk vast te leggen, dat een overeenkomst, waarbij een volkstuin in gebruik wordt gegeven, geen pachtovereenkomst is, werd zowel door de Regering als door de meerderheid der commissie overbodig geacht, aangezien het genoegzaam vaststaat, dat noch de huur van afzonderlijke volkstuinten, noch die van complexen daarvan als pacht worden beschouwd.

Het amendement werd voorlopig gehandhaafd.

Artikel 3, lid 2. Amendement van de heer Drogen (nr. 16, I), dat de strekking heeft te waarborgen, dat het Landbouwschap met het oog op de vaststelling van de algemene maatregel van bestuur als zodanig wordt gehoord.

De voorsteller deed mededeling van een gewijzigde tekst van dit amendement, welke wijziging nog niet als gedrukt stuk de Kamer had bereikt.

De Regering verklaarde zich bereid een gewijzigde tekst van het tweede lid van artikel 3 aan de Kamer voor te leggen.

In afwachting van de desbetreffende Nota van Wijzigingen wenste de voorsteller zijn amendement te handhaven.

Artikel 3, lid 3. Amendementen van de heer Vredeling (nr. 18) en van de heer Borst c.s. (nr. 20, I).

De Regering verklaarde er de voorkeur aan te geven haar standpunt t.a.v. het amendement van de heer Vredeling, dat de bedoeling heeft de pachtprijzen zodanig te doen zijn, dat een redelijk inkomen voor de pachter uit het gepachte zoveel mogelijk wordt gewaarborgd, eerst bij de openbare behandeling kenbaar te maken, aangezien de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening zijn antwoord in eerste termijn over dit punt nog niet had kunnen geven.

Het amendement van de heer Borst, dat ook de „redelijke belangen van de pachter” in de wet wil noemen, achtte zij overbodig. De voorsteller wenste het vooralsnog te handhaven.

Artikel 5, lid 1, onder c. Amendementen van de heer Drogen (nr 16, II, A, I) en de heer Biewenga (nr 21) betreffende de landbouwkundige toetsing en van de heer Egas (nr 17, I), dat mede de strekking heeft de kleine bedrijven te beschermen.

De Regering verklaarde zich te beraden over de indiening van een gewijzigde tekst van artikel 5.

De voorstellers van de amendementen wensten deze tekst af te wachten alvorens te besluiten over het al dan niet intrekken (c.q. wijzigen) van hun voorstellen.

De overige amendementen op artikel 5 werden in verband met de voorafgaande mededelingen niet meer besproken. Hetzelfde was het geval met de amendementen van de heer Droesen op artikel 6, lid 2, en artikel 7, lid 2 (nr 16, II, B en C), welke samenhangen met de amendementen van dezelfde voorsteller op artikel 5.

Artikel 12, lid 4. Amendement van de heer Droesen (nr 16, III), dat de grondkamer wil verplichten de reden van het goedkeuren van een pachtovereenkomst voor korte duur in haar beschikking te vermelden.

De Regering zegde toe, het ontwerp overeenkomstig de inhoud van dit amendement te zullen wijzigen.

De voorsteller trok daarop het amendement in.

Artikel 26, lid 2. Amendement van de heer Van Dijk (nr 14, I), ertoe strekkende de termijn van één maand tot drie maanden te verlengen.

De Regering verklaarde de indiening van een wijziging te overwegen, waarbij de gestelde termijn zou komen te vervallen. Tegen de gedachte van het amendement om deze termijn tot drie maanden te verlengen, had zij ernstig bezwaar.

De voorsteller trok het amendement in.

Artikel 31. Amendement van de heer Borst c.s. (nr 20, II), tot invoeging van een nieuw lid 4. De bedoeling van dit amendement is met zoveel woorden vast te leggen, dat bij een driejaarlijkse pachtherziening aan de pachter een schadeloosstelling kan worden toegekend voor verbetering en waardestijging van de grond, ook als de pachter zelf enigermate van deze verbetering heeft geprofiteerd.

De Regering achtte dit amendement onjuist, omdat de pachter, ondanks een eventuele pachtverhoging, toch een netto-profit van de verbetering zal hebben genoten.

De voorsteller trok het amendement in, doch overwoog een amendement van gelijke strekking op artikel 18 in te dienen.

Artikel 32a, lid 2. Amendement van de heer Van Rijckevorsel (nr 23, I), dat de bedoeling heeft herziening van de pachtovereenkomst mogelijk te maken, indien noch het algemeen landbouwbelang noch het redelijk belang van de andere partij zich daartegen verzet.

De Regering verklaarde de voorgestelde wijziging ernstig in overweging te zullen nemen.

Artikel 38. Amendement van de heer Borst c.s. (nr 20, III) tot invoeging van een tweede lid, waarin tot uitdrukking wordt gebracht, dat de pachtkamer de overeenkomst kan verlengen, ook als de bedrijfsvoering van de pachter wegens bijzondere omstandigheden te wensen overliet.

De Regering achtte dit amendement overbodig.

De voorsteller wenste het voorlopig te handhaven.

Artikel 39. Amendement van mejuffrouw Zeelenberg (nr 22, II) tot invoeging van de woorden: in ieder geval.

Naar aanleiding van de door de Minister van Justitie bij de openbare behandeling gegeven uiteenzetting werd het amendement ingetrokken.

Artikel 40, lid 2. Amendement van de heer Van Dijk (nr 14, II), dat de strekking heeft het gestelde onder *b* („indien . . . door het verlies van het gepachte de grondslag van het maatschappelijk bestaan van de pachter ernstig zou worden aangetast” enz.) te doen vervallen.

De voorsteller deelde mede, dat hij overweegt het amendement, mede naar aanleiding van de rede van de Minister van Justitie bij de algemene beschouwingen over het wetsontwerp,

in hier voege te wijzigen, dat teruggekeerd wordt tot de oorspronkelijke tekst van het wetsontwerp.

Verskillende leden van de commissie verklaarden reeds bij voorbaat tegen een dergelijke wijziging ernstig bezwaar te hebben. De Regering sloot zich harerzijds bij deze bezwaren aan.

Artikel 41, leden 1 en 2. Amendementen van de heer Droesen (nr. 16, IV) en van de heer Egas (nr. 17, V en VI), welke beogen de tekst van artikel 41 in overeenstemming te brengen met de gewijzigde tekst van artikel 40, en van de heer Egas (nr. 17, IV), dat de termijn van vier jaren wil verlengen tot zes jaren.

De Regering verklaarde zich voornemens de wijziging, in de gelijklopende amendementen van de heren Droesen (nr. 16, IV) en Egas (nr. 17, V en VI) voorgesteld, in een voorstel harerzijds te zullen opnemen.

Deze amendementen werden daarop ingetrokken.

Ten aanzien van het andere amendement van de heer Egas (nr. 17, IV) verklaarde de Regering geen reden te zien nu reeds de pas in 1953 vastgestelde termijn te veranderen.

De voorsteller trok het amendement in.

Artikel 42, lid 3. Amendement van de heer Egas (nr. 17, VII), dat het begin van deze bepaling aldus wil lezen: „De pachtkamer is ambtshalve bevoegd doch op verzoek van de pachter verplicht . . .”.

In verband met de bezwaren, welke tegen dit amendement bleken te bestaan, verklaarde de voorsteller zich bereid het in te trekken.

Artikel 43, lid 1. Amendementen van de heer Van Dijk (nr. 15, I), dat te zamen met het amendement nr. 15, II, de strekking heeft na een korte pacht slechts éénmaal verlenging mogelijk te maken, en van de heer Droesen (nr. 16, V), dat dezelfde bedoeling heeft als het amendement op artikel 12, lid 4 (nr. 16, III).

Tegen het amendement van de heer Van Dijk ontwikkelde de Regering ernstige bezwaren. Naar het oordeel van de Regering is er, indien eenmaal tot verlenging is overgegaan, geen reden verdere verlenging bij voorbaat uit te sluiten.

De voorsteller trok het amendement in. Hetzelfde was het geval met het amendement tot invoeging van een nieuw artikel 44 (nr. 15, II).

De inhoud van het amendement van de heer Droesen zal door de Regering in een Nota van Wijziging worden overgenomen.

De voorsteller trok het daarop in.

Artikel 45. Amendement van de heer Droesen (nr. 16, VI).

Dit amendement hangt samen met de amendementen van dezelfde voorsteller op artikel 5. De voorsteller wenste het voorlopig te handhaven.

Artikel 46, lid 1. Amendement van mejuffrouw Zeelenberg (nr. 22, III). Dit amendement beoogt, in samenhang met dat op artikel 59 (nr. 22, V), het mogelijk te maken, dat bij verlenging van de pacht door een overheidslichaam de bedingen van artikel 59 kunnen worden opgenomen, zonder dat eerst beëindiging van de pacht behoeft plaats te vinden, terwijl toch de pachter het recht op schadeloosstelling ex artikel 46 behoudt.

Over dit voorstel, waartegen de Minister van Justitie tijdens de openbare behandeling reeds zijn bezwaren uiteengezet heeft, ontspan zich een uitvoerige en diepgaande discussie tussen de Regering en de voorstelster, welke echter niet tot overeenstemming leidde. De Regering zette uiteen, dat aanneming van het amendement ertoe zou kunnen leiden, dat de verpachter de gelegenheid zou krijgen zonder tussenkomst van de rechter wijziging te brengen in de persoon van de pachter, terwijl anders de zittende pachter tot aan de verwervelijkheid van de niet-agrarische bestemming op het goed had kunnen blijven.

Het amendement werd vooralsnog gehandhaafd.

Artikel 47. Amendement van de heer Droesen (nr. 16, VII), dat het artikel uit het ontwerp door een geheel nieuw artikel vervangt, waarvan de bedoeling is, de landbouwkundige toetsing bij indeplaatsstelling te doen vervallen en over een verzoek tot indeplaatsstelling door de pachtkamer te doen beslissen.

De Regering zegde toe, de vraag, of aan de pachtkamer in stede van aan de grondkamer in dit artikel een taak behoort te worden toebedeeld, nader te zullen overwegen. Daarentegen wenste zij de landbouwkundige toetsing ook bij eventuele inschakeling van de pachtkamer te handhaven.

In afwachting van de resultaten van dit beraad werd het amendement gehandhaafd.

Artikel 47, lid 2. Amendement van de heer De Ruiter (nr. 24, I), dat beoogt de verpachter in de keus van personen, die hij voor de pachtoverneming in aanmerking wil doen komen, geheel vrij te laten.

Tegen dit amendement had de Minister van Justitie zijn bezwaren reeds bij de openbare behandeling uiteengezet.

De voorsteller handhaafde vooralsnog zijn voorstel.

Artikel 47a (nieuw). Amendement van de heer Droesen (nr. 16, VIII) tot invoeging van een nieuw artikel 47a, dat de bedoeling heeft voor medepachters, die met het gepachte in feite niets meer hebben uit te staan, de mogelijkheid te openen uit de pacht te worden ontslagen.

De Regering verklaarde zich bereid de in dit amendement neergelegde gedachte in een Nota van Wijzigingen te zullen overnemen.

Het amendement werd daarop ingetrokken.

Artikel 48, lid 1. Amendement van mejuffrouw Zeelenberg (nr. 22, IV) tot invoeging van de woorden: in ieder geval.

Naar aanleiding van de door de Minister van Justitie bij de openbare behandeling gegeven uiteenzetting werd het amendement ingetrokken.

Artikel 51. Amendement van de heer Droesen (nr. 16, IX) tot vervanging van het artikel in het ontwerp door een geheel nieuwe tekst, welke beoogt de pacht niet van rechtswege door de dood van de pachter te laten beëindigen, de landbouwkundige toetsing te doen vervallen en de behandeling aan de pachtkamer op te dragen.

Na de toelichting door de voorsteller, welke gevolgd werd door een uitvoerige discussie, verklaarde de Regering zich bereid de in artikel 51 voorgestelde regeling behalve voor wat de landbouwkundige toetsing betreft opnieuw te zullen bezien.

In afwachting van de resultaten van dit beraad werd het amendement gehandhaafd.

Artikel 54. Amendement van de heer Van Rijkevorsel (nr. 19, I), ertoe strekkende ook artikel 29 in deze bepaling op te nemen en het daarmee van regelend recht te verklaren.

De Regering had tegen dit amendement bezwaar, omdat aanvaarding daarvan ertoe zou leiden, dat de wederopbouwplicht bij de overeenkomst zou kunnen worden uitgesloten.

De voorsteller wenste nader te overwegen, of het amendement nog nodig is.

Artikel 59. Amendementen van de heer De Ruiter (nr. 24, II), dat de bedoeling heeft de bijzondere bepalingen ook van toepassing te doen zijn op rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen, als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, en van mejuffrouw Zeelenberg (nr. 22, V), in verband met haar amendement op artikel 46 (nr. 22, III).

De Regering verklaarde zich bereid de gedachte, in het amendement van de heer De Ruiter neergelegd, bij Nota van Wijzigingen over te nemen.

De voorsteller trok daarop het amendement in.

Met betrekking tot het amendement van mejuffrouw Zeelenberg zij verwezen naar artikel 46.

Artikel 69. Amendement van de heer Van Rijkevorsel (nr. 19, II), dat de bedoeling heeft de status van rechtspersoonlijkheid bezittend publiekrechtelijk lichaam van de grondkamers te handhaven.

De Regering zette uiteen, dat rechtspersoonlijkheid geen vereiste is voor de aan de grondkamers toebedeelde taak en dat deze colleges ook uit vermogensrechtelijk oogpunt daaraan geen behoefte hebben. De voorsteller erkende, dat zijn amendement meer gevoelsmatige dan praktische betekenis had. Hij wenste het evenwel te handhaven.

Artikel 71, lid 6. Amendement van de heer Van Dijk (nr. 14, III) tot verhoging van de leeftijdsgrens voor leden en plaatsvervangende leden van de grondkamers tot zeventig jaar.

De Regering verklaarde, dat zij de beslissing omtrent dit amendement aan de Kamer wilde overlaten.

Artikel 83, lid 1. Amendement van de heer Van Rijkevorsel (nr. 19, III), ertoe strekkende het aantal juristen en niet-juristen in de Centrale Grondkamer resp. op 3 en 2 te brengen.

De Regering verklaarde zich bereid het wetsontwerp overeenkomstig de inhoud van dit amendement te wijzigen.

De voorsteller trok daarop het amendement in.

Artikel 88. Amendement van de heer Van Dijk (nr. 14, IV), dat beoogt de mogelijkheid te openen, dat het verzoek tot goedkeuring of wijziging van een pachtovereenkomst ook door de gemachtigden van partijen wordt ondertekend.

Ook de gedachte van dit amendement zou door de Regering bij Nota van Wijzigingen overgenomen worden.

Na deze toezegging verklaarde de voorsteller zich bereid het amendement in te trekken.

Artikel 116, lid 3. Amendement van de heer Van Dijk (nr. 14, V) (mede tot invoeging van een nieuw lid 4), dat de strekking heeft de benoeming van de leden der pachtkamers voor het leven te doen geschieden.

De Regering had haar bezwaren hiertegen reeds bij monde van de Minister van Justitie tijdens de openbare beraadslagingen uiteengezet.

De voorsteller verklaarde het amendement nader te zullen overwegen.

Artikel 116, lid 6. Amendement van de heer Van Dijk (nr. 14, V) om de leeftijdsgrens voor de leden en plaatsvervangende leden der pachtkamers tot zeventig jaar te verhogen.

De beslissing over dit amendement wenste de Regering aan de Kamer over te laten.

Artikel 134. Amendement van de heer Van Dijk (nr. 14, VI) om beroep in cassatie van de arresten en beschikkingen van de pachtkamer van het gerechtshof mogelijk te maken.

De Minister van Justitie had de zeer overwegende bezwaren, die bij de Regering tegen dit amendement bestaan, reeds bij de openbare behandeling uiteengezet.

De voorsteller wenste het amendement voorlopig te handhaven.

Artikel 175, onder b; artikelen 39, 39a en 39b Onteigeningswet. Amendementen van de heer Meulink (nr. 25, I, II en III), welke een overzichtelijker formulering van de schadevergoedingsregeling bij onteigening beogen.

De Regering had nog geen gelegenheid gehad deze amendementen te bestuderen. Zij verklaarde zich bereid haar gedachten alsnog daarover te laten gaan.

In afwachting van de resultaten van dit beraad werden de amendementen gehandhaafd.

Artikel 175, onder c; artikel 42a Ontheffingswet. Amendement van de heer Van Rijckevorsel (nr. 23, II), dat de bedoeling heeft buiten twijfel te stellen, dat de werkelijke waarde van het onteigende voor een verpacht onroerend goed niet lager dient te worden vastgesteld dan voor een vergelijkbaar onroerend goed, dat bij de eigenaar in gebruik is.

De Minister van Justitie zag aanvankelijk bezwaren, doch verklaarde, dat hij omtrent de inhoud van dit amendement overleg zal plegen met zijn ambtgenoot van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid. De voorsteller zal na de nadere uiteenzetting van de Regering overwegen, of hij al dan niet tot intrekking zal besluiten.

Van de gelegenheid van de onderhavige bespreking werd door verschillende leden der commissie gebruik gemaakt om de Regering te wijzen op huns inziens wenselijke redactionele wijzigingen in sommige artikelen. Voor zover de Regering met deze opmerkingen kon instemmen, zegde zij toe de des-

betreffende veranderingen bij Nota van Wijzigingen alsnog te zullen aanbrengen.

Aldus vastgesteld 3 juli 1957.

GROEN
DROESEN
DE RUITER
DEN HARTOG
VONDELING
BIEWENGA
GERBRANDY
BORST
VAN RIJCKEVORSEL
EGAS
ZEELLENBERG.